

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Karla Šimky a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **H. M.**, zastoupená Mgr. Ivou Jarolímovou, advokátkou se sídlem Národní 60/28, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/262274-917, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 5. 2025, č. j. 32 Ad 21/2024-97,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Ivě Jarolímové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši **5 070 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Liberci, ze dne 25. 6. 2024, č. j. 5360/2024/JIL, byl žalobkyni přiznán příspěvek na péči ve výši 12 800 Kč měsíčně, a to s účinností od února 2024. Správní orgán vycházel z posudku posudkového lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu (IPZS) Semily ze dne 20. 5. 2024, podle něhož se žalobkyně považuje podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm základních životních potřeb [a) mobilitu, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesnou hygienu, g) výkon fyziologické potřeby, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost] a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby [jako neovládané nebyly uznány potřeby b) orientace a c) komunikace].

[2] Rozhodnutím ze dne 11. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/262274-917, žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně s tím, že výše příspěvku od července 2024 činí 14 800 Kč měsíčně.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně žalobou, kterou Krajský soud v Hradci Králové zamítl. Dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí obsahuje dostatečné důvody, a nelze jej považovat za nepřezkoumatelné. Ze správního spisu soud ověřil, že zdravotní stav žalobkyně byl posouzen posudkovým lékařem i posudkovou komisí MPSV (dále „posudková komise“ nebo „PK MPSV“), že posudková komise vycházela z aktuální zdravotnické dokumentace včetně zpráv popisujících stav po cévní mozkové příhodě ze dne 12. 9. 2023 a že zohlednila jak lékařské nálezy, tak záznam ze sociálního šetření. Soud shledal, že posudková komise náležitě odůvodnila závěr, který se shoduje s tím, k němuž dospěl i posudkový lékař, podle něhož žalobkyně nezvládá osm základních životních potřeb, avšak zvládá potřeby orientace a komunikace. Posudky se opírají o dostupnou a aktuální zdravotnickou dokumentaci a shodně identifikovaly rozhodující příčinu, jež ovlivnila samostatnost žalobkyně v sebeobsluze (stav po CMP ze dne 12. 9. 2023). Žalobkyně nepředložila žádné lékařské zprávy, které by závěry posudkové komise zpochybňovaly. Soud neměl pochybnosti o tom, že zdravotní stav žalobkyně odpovídá stupni závislosti III podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách. Poznamenal také, že žalobkyně v žalobě opakovala svoji odvolací argumentaci a rozšířila ji o řadu témat nesouvisejících s posouzením její schopnosti zvládat základní životní potřeby. V postupu správních orgánů pochybení neshledal.

II. Argumentace účastníků řízení

Kasační stížnost žalobkyně

[4] Žalobkyně (stěžovatelka) podala nejprve blanketní kasační stížnost. Na výzvu ji doplnila obsáhlým, a ne zcela srozumitelným podáním s košatou argumentací k tvrzeným pochybením krajského soudu a žalovaného, včetně řady skutečností ze svého života a otázek, které nemají s projednávanou věcí žádnou spojitost.

[5] Stěžovatelka namítá, že zdravotnická dokumentace, která je součástí spisu, nebyla řádně vedena, čímž dochází k porušení zákona správními orgány, které má vliv na zákonnost vydávaných opatření a rozhodnutí. Ta jsou vydávána bez podkladů nebo na základě podkladů padělaných či falšovaných, bez opory v zákoně, přičemž krajský soud pochybil tím, že je neproověřil. Správní orgány podle ní svá rozhodnutí nedostatečně odůvodnily a napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, jelikož soud převzal závěry posudkové komise, aniž by bylo zřejmé, jaký skutkový stav považoval za rozhodný a jak hodnotil podstatné skutečnosti. Posudek PK MPSV nesplňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a celistvosti a nemůže obstát, přičemž tyto nedostatky nemůže zhojit ani sociální šetření, které bylo provedeno v nepřírozeném sociálním prostředí, „v tísnivém postavení stěžovatelky“. Neurčité právní pojmy „přírozené sociální prostředí“, „potřeby osoby“ a „porucha funkčních schopností“ nebyly řádně vyloženy a aplikovány. Správní orgány podle stěžovatelky nesprávně posoudily intenzitu zásahu, nekriticky převzaly závěry správních orgánů, fakticky na ni přenesly důkazní břemeno a vyhnuly se vypořádání celé její životní

pokračování

situace (zmiňuje např. odpojení svých nemovitostí od kanalizace a elektřiny). Konečně stěžovatelka namítá porušení práva na nestranný soud, neboť krajský soud především nekriticky duplikuje tvrzení správních orgánů a odmítá se vypořádat s důkazy i „notorietami“. Další výhrady se týkaly léčby a prostředí nemocnic, nedůvěry ve vztahu pacient–lékař a připomínaly vznik otoků a odřenin v roce 2021.

Vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a uvedl, že dvě neuznané potřeby (orientace a komunikace) byly posudkově hodnoceny dostatečně přesvědčivě a úplně. Zdravotnická dokumentace je v souladu s výsledky sociálního šetření.

[7] K námitkám stěžovatelky týkajícím se nedůvěry ve zjištěný zdravotní stav, lékařskou péči a „zákonnost“ lékařských zpráv žalovaný uvedl, že v souladu se zákonem vycházel z lékařského posudku zpracovaného příslušnými posudkovými orgány na základě dostupné zdravotnické dokumentace. Lékařské zprávy nevykazovaly žádný nestandardní obsah či úpravy. K sociálnímu šetření dodal, že jeho účelem není zjišťování zdravotního stavu, ale praktického zvládnání jednotlivých aktivit. Pokud měla stěžovatelka pochybnosti o postupu sociálních pracovníků, měla je uplatnit již v průběhu správního řízení. Žalovanému není zřejmé, co vlastně sociálnímu šetření vytyká. Shrnul, že zdravotní stav byl posouzen přesvědčivě a úplně, řízení proběhlo v souladu s právními předpisy a práva stěžovatelky nebyla porušena.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Při posuzování kasační stížnosti Nejvyšší správní soud (NSS) hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Ve věci stěžovatelky se však o žádný takový případ nejedná.

[9] Stěžovatelka formulovala svou kasační stížnost velmi obecně, detaily se týkaly zejména okolností stojících mimo předmět řízení. NSS již dříve judikoval, že obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014-70, bod

20). Podstatnou část kasační argumentace stěžovatelky tvoří nesouhlas s výsledkem odborného posouzení jejího zdravotního stavu a se závěrem správních orgánů a krajského soudu, dle kterých byla shledána závislou na každodenní péči jiné osoby ve třetím stupni, nikoliv ve čtvrtém. Správní orgány uznaly nevládání osmi životních potřeb, neuznaly však nevládání životních potřeb orientace a komunikace, což aproboval svým rozsudkem krajský soud.

[10] Z § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vyplývá, že při posuzování stupně závislosti se vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Posuzování stupně závislosti provádějí okresní správy sociálního zabezpečení [§ 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení], v odvolacím řízení potom žalovaný, který za tímto účelem zřizuje posudkové komise jako své specializované orgány (§ 28 odst. 2 zákona o sociálních službách ve spojení s § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).

[11] Vydávání posudků je specifickou formou správní činnosti (§ 16a zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jedná se o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je odborný posudek, který je pro správní orgán zpravidla stěžejním důkazem, na nějž je při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost vypracovaného odborného posudku, který uvedené náležitosti splňuje v případě, že se v něm posudková komise vypořádá s rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem, lékařským zprávám a sociálnímu šetření (viz rozsudky NSS ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Ads 299/2014-25, ze dne 10. 2. 2021, č. j. 2 Ads 69/2020-22, nebo ze dne 14. 4. 2021, č. j. 6 Ads 115/2020-54). „V rámci posuzování stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby správní orgány vycházejí z příslušných posudků, v nichž je stanoveno, jakou ze základních životních potřeb osoba zvládá či nikoli; správním orgánům ani soudům nepřisluší činit medicínské závěry. U posudků je nutné, aby vyhověly kritériím stanoveným v judikatuře Nejvyššího správního soudu na jejich úplnost a přesvědčivost.“ (viz rozsudky NSS ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22, nebo ze dne 12. 4. 2018, č. j. 5 Ads 254/2017-27).

[12] Posudek zpracovaný posudkovým lékařem příslušné OSSZ (a PK MPSV v odvolacím řízení) hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásady volného hodnocení důkazů. Jak již bylo uvedeno v předchozím odstavci, v zásadě se však omezuje na hodnocení jeho úplnosti a přesvědčivosti, přičemž v případě naplnění uvedených požadavků posudek zpravidla představuje rozhodující důkaz pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu odkazuje na svou konstantní judikaturu, např. rozsudky ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012-24, ze dne 30. 7. 2015, č. j. 9 Ads 35/2015-44, ze dne 31. 1. 2018, č. j. 5 Ads 46/2017-84, ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37, ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018-17, a řadu dalších.

pokračování

[13] Optikou výše uvedené judikatury nahlížel na danou věc krajský soud a posoudil zejména v bodech 41 až 43 úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise. Ověřil, že stav stěžovatelky byl hodnocen s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím a opírá se o dostatečné podklady: aktuální zdravotnickou dokumentaci a výsledek sociálního šetření. Bylo i náležitě odůvodněno, proč stěžovatelka nemohla být shledána závislou na péči jiné osoby ve IV. stupni. Lze dodat, že stěžovatelka vedle popisu těžkostí, které jí způsobuje její bezpochyby vážný zdravotní stav, nepředložila žádné podklady (např. znalecký posudek nebo relevantní lékařské zprávy), které by obsahovaly objektivní medicínské závěry způsobilé vyvolat pochybnosti o úplnosti a přesvědčivosti posudkových hodnocení v intencích shora uvedené judikatury. Nic nenaznačuje tomu, že by krajský soud vybočil z ustálené judikatury, která klade důraz na úplnost a přesvědčivost posudků a z nich vyplývajících rozhodnutí.

[14] Pokud jde o námitku týkající se nevedení řádné spisové dokumentace ve správním řízení a nezákonnosti podkladů, ta je nepřijatelná. Stěžovatelka ji totiž, přestože tvrdí opak, neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). V žalobě pouze naznačila (na str. 7) domněnku, zda nebyla zdravotnická dokumentace vystavena falšování nebo padělání záznamů, aniž by ji blíže rozvinula a vztáhla k její konkrétní části nebo skutečnostem z ní plynoucím. Ani v dalších rozsáhlých podáních učiněných před krajským soudem stěžovatelka nic konkrétního v tomto směru nenamítla.

[15] Ostatní stěžovatelkou uváděná tvrzení týkající se vztahu lékař-pacient, organizovaného zločinu a řady dalších, jsou pro posouzení jejího nároku na příspěvek na péči irelevantní.

[16] Podle NSS se krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí nedopustil zásadního pochybení, které by mohlo založit přijatelnost kasační stížnosti. Lze připomenout, že je to především krajský soud, který je oproti NSS povolán zhodnotit napadené správní rozhodnutí v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových, o nichž si sám učiní úsudek. Zásah ze strany NSS je v tomto ohledu spíše výjimečný a omezuje se zpravidla na vady řízení a dokazování ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (rozsudky NSS ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 As 256/2016-79, bod 21, či ze dne 13. 5. 2020, č. j. 6 Afs 7/2020-52, bod 23). NSS má tedy v řízení o kasační stížnosti zasahovat do hodnocení skutkových otázek, které provedl krajský soud, pouze tehdy, byl-li závěr ohledně skutkových otázek zatížen hrubou vadou. Muselo by se tedy jednat o skutečně zásadní pochybení krajského soudu. Případná nevýrazná pochybení totiž zpravidla nedosahují takové intenzity, aby založila přijatelnost kasační stížnosti (zmíněné usnesení *Ostapenko* nebo usnesení NSS ze dne 31. 1. 2018, č. j. 1 Azs 379/2017-26, bod 10).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[17] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje, proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33,

č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51 až 53). Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Procesně úspěšný žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť se jedná o věc sociální péče.

[19] NSS přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za zastupování stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti, konkrétně za převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 1. 2025], tj. jeden úkon právní služby v hodnotě 4 620 Kč. Dále advokátce náleží též náhrada hotových výdajů v paušální částce 450 Kč. Ustanovené zástupkyni stěžovatelky tedy náleží odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 5 070 Kč, která jí bude vyplacena z účtu NSS do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Jelikož zástupkyně není plátkyní DPH, jedná se o částku konečnou.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2026

Eva Šonková
předsedkyně

senátu